

Posudek vedoucího na práci Vladimíra Krigla *Tchaj-wan a jeho vliv na vzájemné vztahy a soupeření mezi USA a ČLR*

Vladimír Krigl si vybral téma, které lze označit jako vysloveně žhavé. Uchopil jej pomocí scénáristické metody, která je rovněž v českém kontextu relativně novou a žhavě diskutovanou metodou.

Jako jednoznačné plusy práce lze označit:

1. **Přehlednou a ukázněnou strukturu** práce
2. Zevrubnou **obeznámenost s tématem** a schopnost se shromážděnými informacemi **kreativně pracovat** v následně rozvíjených scénářích
3. **Metodickou výstavbu scénářů**, která, jak autor přesvědčivě ukazuje, není vlastní ani tak významným autorům jako Allison nebo Ringen.

Za problematické momenty pokládám:

1. **Přehlčení faktografií.** Autor čtenáře zejména v úvodních částech skutečně zasype mnoha více či méně relevantními fakty. Uvádění ne zcela podstatných skutečností pokračuje i nadále, tam, kde to autor nemůže legitimizovat potřebou uvést do čínsko-tchajwanského kontextu. Např. na s. 29 nemá sice v textu Steven Bernstein uvedený obor a dokonce (mimo odkaz) ani křestní jméno, ale za to se dozvíme, na které učí univerzitě.
2. Autor zdá se mi příliš **podléhá Allisonově vizi „Thúkýdidovy pasti“** mezi USA a Čínou; seznámil se sice s kritikou Allisona, nicméně ji – biblicky řečeno – zvažil a shledal lehkou. Problém s Thúkýdidovou pastí přitom spočívá jednak v tom, že Allison navozuje dojem, že problém přijde primárně od dlouhodobě dominantní mocnosti (tedy USA) a je implicitně obhajobou obětování Tchaj-wanu údajně možnému míru mezi USA a Čínou. Tak daleko autor nejde (ostatně Allison na explicitní úrovni také ne), nicméně neustále sugeruje obavu, že se USA příliš asertivní politikou chytí do Thúkýdidovy pasti, přičemž podle něj je „svým způsobem absurdní“, protože „*Spojené státy v minulosti uznaly, že Tchaj-wan je součástí jedné Číny, a tudíž by se v nezávislosti Tchaj-wanu neměly angažovat*“ (s. 28). Jako kdyby se od doby tohoto uznání nic nezměnilo, ač se přeci změnilo až příliš, od situace v Hongkongu až po nástup nového a mnohem agresivnějšího čínského vedení.
3. Autor svou práci bezděky ukazuje hlavní problém se scénáristikou metodou (dokonce bych řekl, že tento problém ukazuje více, než by musel): značnou **spekulativnost** argumentů i závěrů. U řady autorových scénáristických očekávání si čtenář klade otázku: proč by to mělo být právě tak? Často přitom nenachází jinou odpověď než autorovu vůli, což je přece jen trochu málo. Proč by měla rusko-ukrajinská válka Čínu povzbudit, jak tvrdí autor na s. 35, a ne naopak odradit, jak tvrdí řada jiných komentátorů? Proč by měla demokratická revoluce v Číně znamenat akceptování vlády z Tchaj-wanu? Ale především, a to se dotýká autorova hlavního závěru: Jestliže Allison zpracoval své scénáře v podstatě jen

jako vizualizace hrozícího skluzu do Thúkýdidovy pasti, nepřeceňuje naopak hodnocená práce možnost do této pasti nespadnout? Jestliže Allison přeceňuje možnost samovolné eskalace a vzniku konfliktu z reakcí na provokace nebo špatně pochopených signálů druhé strany, neukázal nám i třeba poslední vývoj spojený s několika dny nejistoty kolem návštěvy N. Pelosi, že ještě problematičtější je toto nebezpečí marginalizovat?

4. **Chyby v odkazech.** Není jich mnoho, autor v zásadě cituje ukázněně. Když ale opakovaně uvádí Jana Krista u knihy Steina Ringena *Perfektní diktatura* na místě vyhrazeném pro spoluautory, ač jde o překladatele, tak to bolí.

Vladimír Krigl zpracoval pozoruhodnou a oceněňhodnou práci, která i ve svých problematických pasážích pozoruhodně ilustruje možnosti a meze metody, kterou si zvolil, a přispívá k poznání jednoho z neaktuálnějších fenoménů současných mezinárodních vztahů. Navrhuji ji hodnotit známkou velmi dobře.

Ondřej Slačálek